

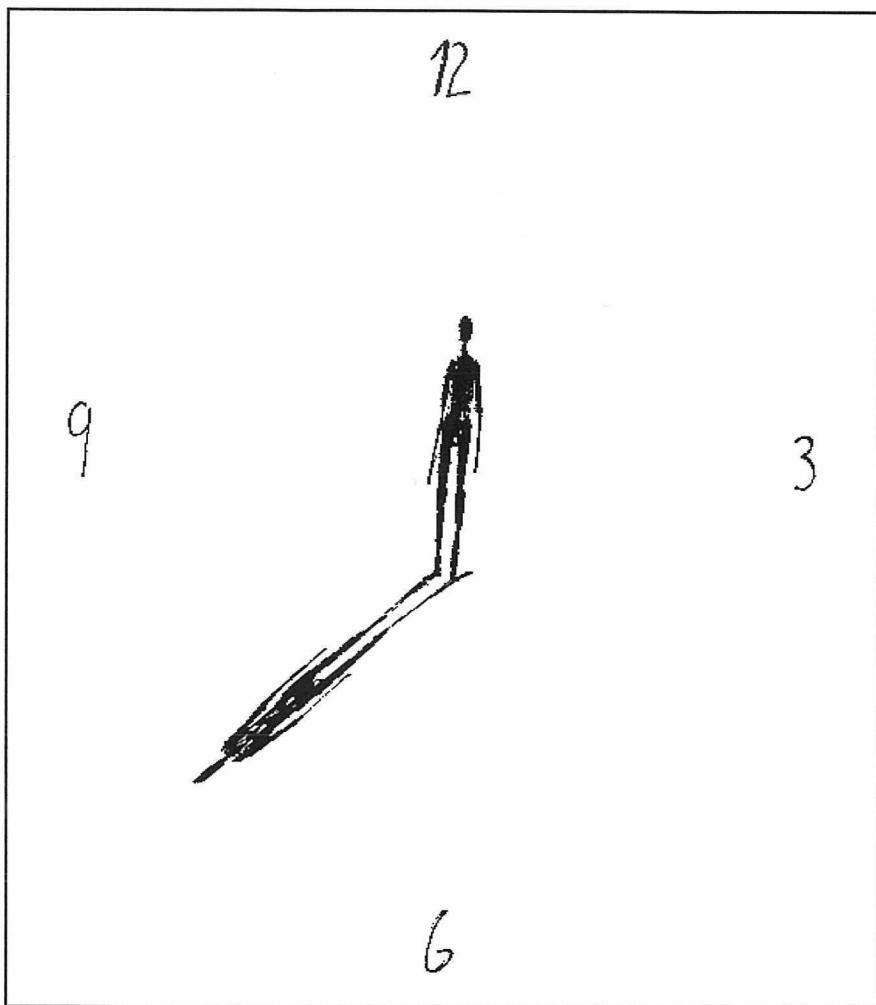
GAJ - DY

Občasník pre Teba

Nepredajné

2/96

MY '96

Vrátil som sa k počúvaniu osvedčenej rozhlasovej stanice. Ako kedysi, len dnes ju nikto neruší. A pritom to vyzeralo všetko tak nádejne. Asi sme sa trochu naľakali; nevieme, čo si počnúť sami so sebou. Snažíme sa na niekoho zvaliť vinu. Niekto predsa za to musí môcť. Hlavne sa treba rozdeliť na dobrých a zlých. Aké je to rozprávkovo jednoduché! Dobrí ukážu na zlých a povedia: "Oni za to môžu!". Už ostáva len určiť, kto je kto. A tak všetci ukazujeme ako diví. Nešetríme nikoho. Všetkých podozrivame. Nikomu neveríme. Takto sme si to pred tými, pomaly siedmimi, rokmi predstavovali?

Nadávame na politikov, akí sú rozwadení, ako klamú, ako kradnú. A zabudli sme na to, že sú presne takí, akí sme my. Sme to predsa my, kto príde do miestnosti a nepozdraví, kto namiesto kľudného vypočutia iného názoru (v lepšom prípade) označí toho druhého za hlupáka, kto si ako za starých dobrých čias odnáša z práce okenu a toaletný papier, kto sa na ulici na ostatných mračí, kto závidí druhému úspech a ohovára, namiesto toho, aby sa sám stal úspešným. A sme to my, kto si ich zvolil, a kto im dovolí, aby sa správali tak ako sa správajú. Pretože nám to vyhovuje. Ved' sa nemáme zas až tak zle. Chleba je, aj mlieka a aj banány sú nielen pred Vianocami. Čo na tom, že na nás predavačka skríkne, aby sme ukázali tašku; ved' na tom nič nie je, pokorne ju ukážeme. Čo na tom, že ked' prídeme do cudziny, cítime sa ako žobráci. Však sa zasa vrátime domov, do nášho. A u nás je to inak. Načo by nám tu bol nejaký kapitalizmus, načo by sme sa mali dobre. Máme predsa v televízii tridsaďšesť programov a tam to všetko je.

A bez práce...

Dodo '96

+ + + + +

Vedľa Noci

V nemom prítoku nepokoja

ktorý nie a nie splynúť

s riekou

Prúty slov

štiepené zatratením

na rubínovom pozadí

dna

Zakrývam si oči

aby svet vrástol

do mňa

Andrej

...Vtedy odpovedal kráľ a riekoł: „Dajte jej to živé dieťa a nezabite ho, ona je jeho matkou!”

Sotva sa žena, ktorej prisúdili dieťa, v požehnanej nervozite dočkala večera. Celý čas nosila v sebe toto nestrávené sústo. „No to už je len múdrost, takýto súd!“. Nemohla pochopiť. Neverila tomu. Nedalo sa to pochopiť. Aj tentokrát došlo na jej slová. „Ja som to ale tušila. Ja som to vedela. Ale milostivá len: podieme, podieme sa presvedčiť, som zvedavá čo na to povie. Podieme ho vidieť. No ved' práve. O to išlo. Vidieť ho, kráľa. Pozrieť sa na toho chlapa.“

Keď dieťa zaspalo, utekala k druhej žene: „Ako si mohla? Ako si mohla niečo také povedať?“ vyhŕkla na ňu sklamane, s hnevom a s tehotnou nervozitou z čakania. „Vieš veľmi dobre, ako to všetko bolo. Dohodli sme sa predsa, povedala si: 'neviem si predstaviť, že by mne zomrelo dieťa.' Malo byť predsa naše, ako vlastné som ho mala“, habkala. „Bola si zvedavá na kráľa, ja viem. To je typické. To si celá ty. Si obyčajná zvedavá ľapša!“. Vedela, že to preháňa, videla, že je z toho aj ona zničená, ale po tom, čo sa v tento deň stalo jej všetko pripadalo dovolené. „Keď som počula, čo hovorí, hned som sa dieťaťa vzdala. Preto som rýchlo povedala: 'Prosím môj pane, dajte jej to živé dieťa, len ho nezabíjajte.' Bála som sa, že to urobí, blázón jeden. Vieš ty, čoho je schopný? A bála som sa povedať, to sa priznám, že patrí tebe. To som len v duchu, pre seba. Nemohla som to povedať nahlas. Nehnevaj sa na mňa. Ty nemusíš dokazovať nič. Tebe ho nevezmú.“ Keby si boli navykli na nejaké ospravedlňovačky, teraz by ich určite použila. Tako sa len na chvíľku odmlčala. „Vieš, bolí ma to. Nie je mi cudzie. Keď zomrelo to moje, povedali sme si, že budeme dve mamy,“ dodávala veľmi pomaly a neisto. Dve mamy, také jej tie slová zrazu pripadali divné. „A vidíš, je tvoje. Mýlila som sa. Zostanem navždy cudzia.“ Opäť sa odmlčala, dívajúc sa trpko do vzduchu, ruky jej sklzli z biednych gest pozdĺž mohutných stehien ako mokré uteráky a chvíľu tak zotrvala.

„Prečo si takto? Prečo si takto povedala? Prečo ho napokon prisúdili mne?“. To bolo v podstate to najdôležitejšie, čo ju trápilo. Nemohla si to stále zrovnať v mozgu.

Druhá žena sa iba trochu pomrvila, uhrabalala na stole z omrviniek hromádku, sprngla do nej, takže sa omrvinky znova rozleteli po stole a skôr pre seba ako nahlas rozmyšľala.

„Rozťať, rozdeliť, rozoštvať. Typickí chlapi. Seknút kruh moje-nemoje a mať pokoj. Kto by sa vŕtal v spore dvoch bláznivých smilníc? Pre koho môžeme byť zaujímaté inde ako v posteli? Celé to bola len fraška. Biedna, ľubivá fraška. Politika. Počula si, ako ho chválili? To bude sústo pre dejiny! A nás len použiť. Ako splachovacie. Náramne sme mu prišli vhod. Nemali sme ísť k nemu, mala si

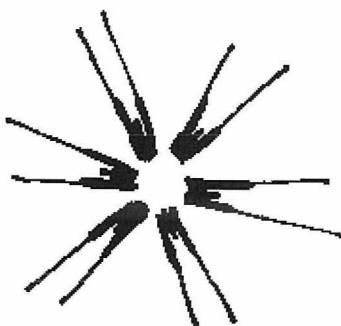
pravdu. Chcela som naozaj len vidieť toho chlapa. Poznáš ma predsa, nie? Veď jemu nešlo o pravdu. Hovoria tomu princíp, či ako. Rozhádzal, ukončil, nastoliť. A je vyriešené. Myslela som si najskôr, že zo seba nedostanem ani slovko, ale keď som počula ako povedal: 'Rozotnite to živé dieťa', chytila som nervy a vyletelo zo mňa: 'Rozotni!'. Ja ani neviem ako. Samo, to samo. Od zlosti. Myslela som, že sa oježíším. Nemohla som sa ustiehnúť. Vtedy sa na mňa zosypalo všetko, čo som za tie roky od chlapov utŕžila. Tak rež, keď nie si na iné súci. Bola som veľmi rozrušená. Až potom som sa tých slov zlakla. Nikdy by som na to ani vo sne nepomyslela. To všetko on. On ma k tomu dostał. Nemohla by som dopustiť, aby sa niečo stalo. Je to predsa moje dieťa. Prepáč, prepáč mi."

Opatrne si ju k sebe privinula. „Nechcela som. Nechcela som ti to pripomínať. Nechcela som ti ublížiť. Dnes to tak zo mňa lieta. Zas bude dobre, neboj. Vidíš,“ zajačala znova, aby odviedla reč, ale druhá žena ju už nepočúvala. „Rozotnú kruh, ale k pravde sa aj tak nedostanú. Ešte ich za to pochvália. Za to dostanú zásluhy. Takto to funguje. Inak by sme tam trčali doteraz. Ja už ani neviem, čo som od neho chcela. Si ale unavená, pravda. Trepam a na teba som zabudla. Poďme si ľahnuť.“

„Zvláštne“, začala ešte raz. „So mnou sa čosi stalo. Dnešok ma akosi rozdelil. Akoby bol ten meč dopadol na mňa. Akoby ten meč...“ začala opakovať, pretože únava padala naisto. „Poďme si ľahnuť. Zajtra musíme vyzeráť tip-top“, hodila grimasu a pokúsila sa o úsmev. „Zajtra musíme upratať. Prepánakráľa! Ja som zabudla, zajtra by mali prísť nejakí páni. Alebo králi?“, zavtipkovala ešte. „Poďme už do tej posteľ.“

A vtedy si líhal aj kráľ Šalamún a zívavo mrmlal pre seba: „Takéto súdy mám najradšej. Ále, dobre som rozsúdil. Veď sa tie ženy už medzi sebou akosi dohodnú. Mrchy jedny, ešte by človeka do hriechu priviedli.“

Palo

*Vodná dymka (alias Rusovce I.)
(malému Vladovi)*

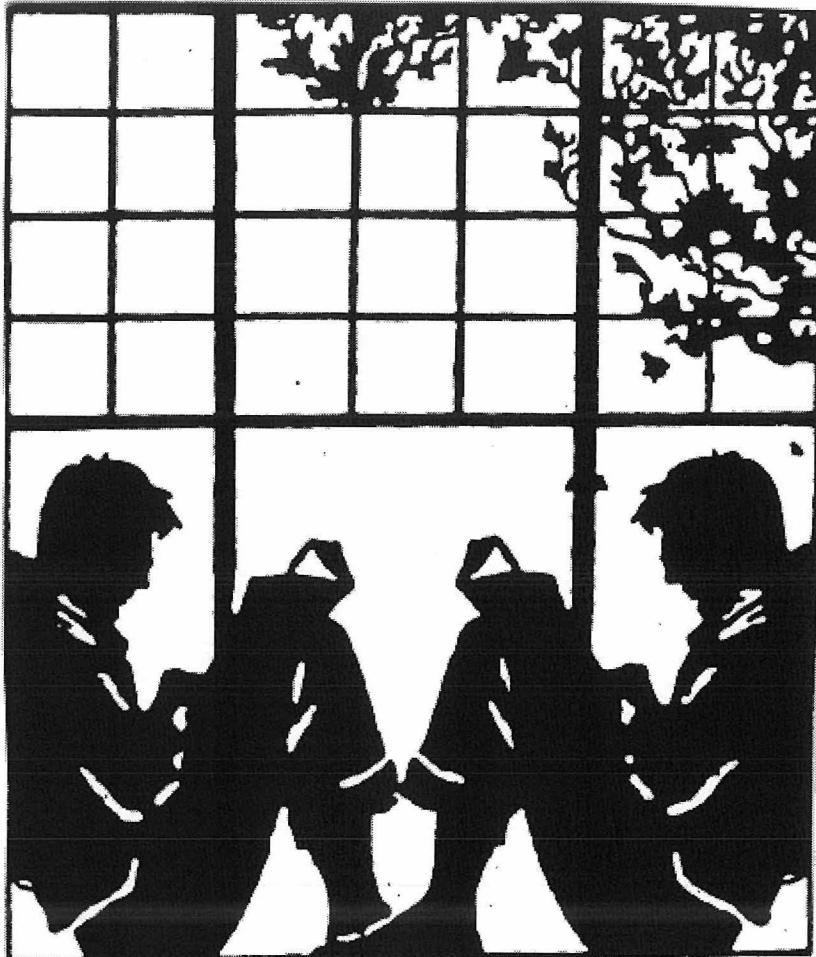
*Azúrová obloha a predsa vyhňa horúca
Vzduch takmer stojí
Bujará džungľa chladnú vodu okrúca
To jazero uprostred polí*

*Desiatky šípov bronzových vôkol sa skveje
Hľa nahé mužské telá
Prichádzaš, zhadzujúc šat, a moje oko sa smeje
Raduje sa duša celá*

*Vari len od Boha dar je toľká krása
Havranie kučery k sýtym perám padajú
Symfónia tvarov okolo pásu
Moje pohľady sa v Teba vpíjajú*

*Životodarná voda naše túžby scelí
Ja ponáram sa do nej celý
Náhle otvára sa rozkoše plná Pandorina skrinka
To Tvoja vodná dymka*

Palušo

MAUD MARÍNOVÁ: PÁD ANJELA

...Nemajú právo deliť sa so mnou o moje tajomstvo. Nie som ich syn, nie som ten chlapec v druhom rade, ktorý šušľavo recituje, som niekto, koho nik nepozná. Som krehká bytosť, ktorá nerada beží, nemá rada cínových vojačikov, nemá rada chlapcov zo školy a nemá rada tú nedokonalú miniatúrnu vec v rozkroku. Nechcem ju. Chcem kráčať a bežať a nič o nej nevedieť. Bol by som najradšej, keby zmizla...

...Bolo to zlé. Chcel som žiť inak, úplne inak. Chcel by som, aby sa mi niekto prihovoril, odstránil pekelný cirkus, v ktorom som sa cítil ako povrazolezec balancujúci na lane. Potreboval by som čosi ako Boha, ktorý všetko vie, ktorý mi vysvetlí, prečo musím žiť bez vzájomného porozumenia. Prečo pláčem dievčenskými slzami v dráme jedného chlapca...

...Konečne som to ja. Taká, akú som tušil. Možno krásna, v každom prípade prijateľná.

...Je to obrad. Svadba samého so sebou, konečne. Nech sa nikto neposmieva. Nech ma nikto neposudzuje. Neviete. Neviete nič, vy, ktorí ste sa narodili bez problémov a žijete vo vlastnej koži v pohode, vy čo poznáte svoju tvár odjakživa. Mlčte, práve sa idem narodiť. Za tento pôrod som zaplatil sto frankov. A nie je na ňom nič špinavé, nič ponižujúce, nič boľavé. Nepotrebujem pri tom matku ani otca. Nevychádzam z dorážaného lona ako pred dvadsiatimi rokmi, nedokončený a neurčitý netvor.

...Stala som sa paranoická. Rozzúrilo ma, že ma vyhodili za dvere bez práva na obranu, mňa, prostitútku s akademickým titulom. Tých smiešnych stopäťdesiat frankov pokuty bolo pre mňa opovržlivým zauchom a mimoriadnym ponížením. Neznesiteľné. Som dievča, mám právo obliekať sa ako dievča. "Notorický transvestita", jedovatá nálepka, lož, lož... Ako sa dostať z toho a nezošaliť? Som žena uprostred púšte mužov. Som jediná, čo to vie.

Skutočný príbeh človeka, ktorý sa narodil ako chlapec s nevyvinutými pohlavnými orgánmi. Človek, celou svojou bytosťou dievča, uväznené v zohavenom tele. Ťažké detstvo, bolestivé prostredie medzi mužskými rovesníkmi, nepochopenie, ponižovanie. Ako dospelý Jean sa rozhodne pre najväčší zlom v živote. Opúšťa štúdiá, aby vstúpil do sveta prostitúcie a zarobil tak peniaze na operáciu, ktorá zmení jeho telesnú schránku na ženu. Zakúsi všetky krutosti podsvetia, zdieranie pasákov, siahajú mu na život. Absolvuje vytúženú operáciu v Belgicku a stane sa z nej žena - Maud. Čaká ju tvrdý boj o svoj nový občiansky stav, o svoju existenciu... Je to struhujúci príbeh, úprimná výpoveď človeka, ktorý nám je mnohým tak veľmi blízky. Stojí za to si túto knihu prečítať.

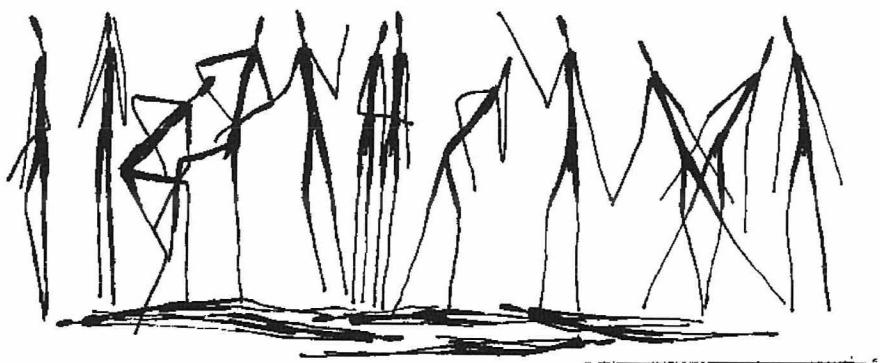
Knihu vydalo vydavateľstvo Mladé Letá v edícii Oáza v roku 1994.

spracovala Drugi.

Schoulení

*Schoulení ve víru velkoměsta
pod křídlem ochranným
citům odpouštím
své zklamání
z lásky minulé
krátké jak vánek
sladké jak med
s pelyňkem na dně
vychutnaným.*

Vláďa

ELIZABETH STUART

JE MOŽNÉ ZMENIŤ POSTOJ CIRKVI?

(Hovoríť s Bohom o sexe), 1995, 3. časť'

Chcela by som vyvodiť niekoľko záverov, pričom vysvetlím, čo mám na mysli, keď v súvislosti s otázkou sexuality niektorých našich kresťanských druhov obviňujem z duševnej choroby.

Existujú tri základné oblasti, v ktorých lesbická, homo- a bisexuálna skutočnosť koliduje s cirkevnou skutočnosťou. aj keď musím priznať, že nie všetci homo- a bisexuálni ľudia budú so mnou v tomto súhlasiať.

1. To, čo charakterizuje najnovšie vyhlásenia cirkvi k homosexualite, je neotesaná idealizácia heterosexuálneho manželstva. Idealizácia, ktorá - zdôrazňujem - ide tak ďaleko, že by skôr bolo možné hovoriť o "modloslužbe". Vývoj idealizácie celibátu až k idealizácii manželstva (čo, samozrejme, prišlo spolu s reformami), umožňuje v súčasnosti cirkvi tvrdiť, že je za sex - a to i napriek tomu, že rímsko-katolícky názor, že každý sexuálny akt by mal byť otvorený možnosti rozmnogožovania sa, jasne dokazuje, že nám Augustín ešte stále šepká do ucha, že sex je dobrý len v tedy, keď slúži nejakému účelu, čím nás vlastne nútí prijímať sexuálnu slast' so zábranami a nedôverou.

Avšak tento vývoj dovoľuje cirkvi aj naďalej vytláčať homosexuálov, bisexuálov a osamelo žijúcich jedincov kamsi na okraj. A to prostredníctvom ubezpečenia, že každý človek musí zlatému teľaťu manželstva niečo obetovať.

Ak to nevieme alebo nechceme, musíme ostať žiť v celibáte alebo v lepšom prípade byť pripravení uznať, že naše vzťahy nikdy nebudú zodpovedať oslavovanému ideálu manželstva.

Táto idealizácia manželstva však robí cirkev slepu voči násiliu, nerovnosti a citovému utrpeniu, ktoré je prítomné v mnohých manželstvách (stalo sa niekedy, že by cirkevný predstaviteľ odsúdil znásilnenie v manželstve?) a tiež voči kráse a kvalite mnohých mimomanželských vzťahov. A spôsob, akým sa odvolávajú na Bibliu, pokiaľ ide o vytvorenie tohto ideálu, dokazuje absolútny nedostatok vedomostí o hermeneutickej¹ dynamike, ktorá tu pôsobí. Pretože aj keď Biblia skutočne obsahuje množstvo výrokov o manželstve, je manželstvo vždy zobrazené ako nerovný vzťah založený na ovládaní a podliehaní. To, čo charakterizuje

¹hermeneutika - (gréc.) náuka o pravidlach a prostriedkoch výkladu textov starých písomných pamiatok

všetkých fundamentalistov, konzervatívcov, liberálov a "pseudoradikálov", je, že si myslia, že existuje biblická pravda, ktorá musí byť odhalená a že toto musí byť východiskový bod kresťanskej teológie. To je ďalšia pomýlená predstava.

Feministickí, homosexuálni a černošskí teológovia chápú, že Biblia nie je text nemennej platnosti, ktorý sa hodí na neutrálny výklad. Preto ani nepredstierame, že si berieme Bibliu ako východiskový bod, alebo že berieme do úvahy jej autoritu, hoci by sme mohli vstúpiť do dialógu s ňou a vytiahnuť na povrch jej skryté hlasy. My sa však netajíme skutočnosťou, že vychádzame z našich vlastných skúseností a tieto vzťahujeme na Bibliu. Robia to tak vlastne všetci, ale my to na rozdiel od iných otvorene priznávame.

2. Druhá veľká pomýlená predstava je, že sex má nejaký inherentný¹ význam. Pápež nazval sex jazykom, jazykom sexuálneho záväzku, ktorého použitie mimo manželstva je lžou. V skutočnosti nemá sexuálne jednanie žiadny inherentný význam. Má čisto kontextuálny význam, môže vyjadrovať takisto nenávisť ako i lásku. Ľudia môžu obojstranne nachádzať potešenie vo svojich telách bez toho, by si tým vyjadrovali celoživotný záväzok. Taká je realita.

Kedže cirkvi sa koncentrujú na sexuálne jednanie a nie na kvalitu vzťahov, vyjadrujú v konečnom dôsledku tichý súhlas so sexuálnym násilím, ak je realizované medzi dvomi ľudmi "správnych" pohlaví, ako aj skrytý súhlas s utláčaním (ktoré dokonca podporujú) lesbických, homo- a bisexuálnych ako i heterosexuálnych ľudí, ktorí sa nevtesnávajú do ich konštrukcie.

Ako uchopí realitu sexuality a pokúsiť sa pri tom o vytvorenie systému obojstrannosti a spravodlivosti?

Lesbické feministické teologičky ako ja, Mery Hunt a Janice Raymond vysvetlili, že lesbická a homosexuálna skúsenosť definovania primárnych vzťahov z pohľadu priateľstva by aj tu mohla pomôcť.

Ak obnovíme priateľstvo ako primárnu kresťanskú cnosť, potom to bude kvalita priateľstva, na ktorej bude záležať v rámci sexuálneho vzťahu a tiež harmonická vyváženosť rôznych priateľstiev z ohľadom na čestnosť. Týmto patria aj sexuálne vzťahy do toho istého rámca ako všetky ostatné vzťahy a homosexuáli, lesbičky, heterosexuáli, bisexuáli, ľudia žijúci v celibáte ako aj osamelo žijúci budú zahrnutí do jednoho "podniku".

(dokončenie nabudúce)

Uverejňujeme s láskavým dovolením pani E. Stuart.

pripravila Kamila

---

¹inherentný - (lat.) 1. obsiahnutý v niečom 2. vnútorný

Ak máš záujem stretnúť sa s nami, neváhaj a ozvi sa nám na adresu uvedenú v tiráži prípadne zavolaj na našu linku dôvery. Môžeš ísť s nami na výlet - pešo, koňmo, vlakmo i bicyklemo. Alebo do kina, divadla, na koncert, na výstavu. Prípadne sa porozprávať pri čaji alebo pri pive.

Inak Ti prajeme príjemne strávené prázdniny či dovolenku, veľa slnka, malú ozónovú dieru, osviežujúcu vodu a vôbec pekné počasie.

Tvoji GAJ-DÁci

LINKA DÔVERY

So svojimi problémami sa môžeš obrátiť na našu linku dôvery, na ktorej každý

pondelok od 18:00 do 20:30

vždy niekto z nás čaká práve na Tvoj telefonát, aby Ti pomohol vyriešiť Tvoje problémy a poskytol Ti informácie o tom, čo, kde, kedy a ako... Jej číslo je:

07/211 54 61